

OKRESNÁ PROKURATÚRA GALANTA
Obrancov mieru 2, 924 29 Galanta 1

Číslo: 1 Pv 237/16/2202-40
EEČ: 2-17-120-2020

Galanta 09.04.2020

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: podvod podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: podvod podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

dňa 16.01.2012 prostredníctvom inzerátu na internetovej stránke www.bazos.sk a následne telefonického kontaktu ponúkol poškodenému XXXXX na predaj mobilný telefón značky iPhone 4 za kúpnu cenu 280,-Eur, ktorú sumu poškodený po vzájomnej dohode poslal prostredníctvom poštovej poukážky na hlavnú poštu v XXXXX na meno XXXXX, ktorý mu mal obratom zaslať predmetný mobilný telefón zn. iPhone 4, čo však nespravil a finančnú hotovosť vo výške 280,-Eur si prevzal a ponechal, čím spôsobil poškodenému XXXXX, nar. XXXXX, bytom XXXXX, XXXXX, celkovú škodu vo výške 280,- Eur,

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ XXXXX, Obvodného oddelenia PZ XXXXX (ďalej len „poverený príslušník PZ“), ČVS: ORP-

89/GA-GA-2012 zo dňa 16.02.2012, bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a následne uznesením, ČVS: ORP-89/GA-GA-2012 zo dňa 03.12.2012, v spojení s opravným uznesením, ČVS: ORP-89/GA-GA-2012 zo dňa 05.01.2013, bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) vznesené obvinenie XXXXX pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) ktorého sa mal obvinený dopustiť na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

V predmetnej veci bolo následne trestné stíhanie opakovane uznesením povereného príslušníka PZ, resp. vyšetrovateľa PZ, podľa § 228 ods. 2 písm. a) Tr. por. prerušené z dôvodu, pretože pre neprítomnosť obvineného nebolo možné vec náležite objasniť, a následne opakovane uznesením povereného príslušníka PZ, resp. vyšetrovateľa PZ podľa § 228 ods. 5 Tr. por. odpokračované, nakoľko dôvod na prerušenie trestného stíhania pominul.

V priebehu prípravného konania bol v rámci skráteného vyšetovania opakovane vypočutý poškodený XXXXX, ako aj svedok XXXXX, a ďalej boli do vyšetrovacieho spisu zabezpečené aj súvisiace listinné dôkazy, konkrétne poštový poukaz, podací lístok, podpis preberajúcej osoby, lustrácie telefónneho čísla, lustrácie na osobu obvineného a iné. Obvineného XXXXX sa napriek realizovanej žiadosti o právnu pomoc do XXXXX a XXXXX nepodarilo vypočuť.

Svedok – poškodený XXXXX vo svojej výpovedi uviedol, že dňa 16.01.2012 sa prostredníctvom inzerátu na internetovej stránke www.bazos.sk, ktorý zverejnil XXXXX, dohodol na kúpe mobilného telefónu zn. iPhone 4 za sumu 280,-Eur, pričom sa následne telefonicky dohodli, že pošle XXXXX prostredníctvom poštovej poukážky na hlavnú poštu v XXXXX na meno XXXXX sumu 280,-Eur, ktorú aj hneď poslal. XXXXX mu ešte telefonicky potvrdil, že sumu prevzal a obratom mu zašle predmetný mobilný telefón zn. iPhone 4, čo však nespravil a finančnú hotovosť vo výške 280,-Eur si ponechal a jeho telefónne číslo už bolo nedostupné. Takýto spôsob kúpy už zrealizoval viackrát, preto sa mu to nezdalo byť podozrivé a teda netrval na osobnom odbere. Obvineného XXXXX nepozná, nikdy sa s ním nestretol. Doplnil, že totožnosť, ani pravdivosť inzerátu predávajúceho si žiadnym spôsobom neoveroval a dokopy spolu telefonovali asi trikrát a dohodli sa na takomto spôsobe úhrady sumy a zaslaní telefónu. Záverom dodal, že viackrát takto nakupoval cez stránku www.bazos.sk a väčšinou kúpu riešil formou osobného odberu a toto bol prvý prípad, kedy súhlasil s takýmto spôsobom úhrady.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku, nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 8 Trestného zákona je trestným činom protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Objektom trestného činu podvodu je cudzí majetok, bez ohľadu na druh a formu vlastníctva. Uvedením do omylu je konanie, ktorým páchatel' predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom veci. Omyl je rozpor medzi predstavou a skutočnosťou. Čin je dokonaný obohatením páchatel'a alebo iného. Z hľadiska zavinenia sa pri tomto trestnom čine vyžaduje úmysel.

Trestný čin podvodu je prečinom, ide o úmyselný trestný čin (v kvalifikovanej skutkovej podstate je už zločinom). Čin je dokonaný obohatením páchatel'a alebo iného. Pokiaľ sa páchatel'ove chcenie alebo uzrozenie (úmysel) vzťahuje len na niektoré skutočnosti podriadené pod znaky uvedené v skutkovej podstate trestného činu, pričom na ostatné sa vzťahuje iba nedbanlivosť (napr. vedomá nedbanlivosť) nemôže ísť o trestný čin úmyselný.

Zákonnými znakmi skutkovej podstaty sú štyri skupiny znakov určujúce subjekt (páchatel'), subjektívna stránka (zavinenie a niekedy aj pohnútky), objekt (chránený záujem) a objektívna stránka (konanie, následok a príčinná súvislosť). Všetky zákonné znaky trestného činu musia byť naplnené, inak nejde o trestný čin, aj keď išlo o protiprávne konanie.

Uvedenie do omylu je konanie, ktorým páchatel' predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom veci. Uvedenie do omylu môže byť spôsobené nielen konaním, ale aj opomenutím konania alebo aj konkludentným činom. Pri skutkovej podstate podvodu sa nevyžaduje, aby osoba, ktorá bola uvedená do omylu, bola totožná s poškodenou osobou.

K naplneniu subjektívnej stránky trestného činu nestačí, že páchatel' len úmyselne konal (teda, že konal tak ako konať chcel), ale je potrebné aby úmyselne porušil alebo ohrozil záujem chránený trestným zákonom, spôsobom v tomto zákone uvedenom.

Základná skutková podstata trestného činu podvodu vyžaduje, aby bolo úmyselným zavinením páchatel'a pokryté nie len to, že iného uvádza do omylu alebo využíva iného omyl, ale úmyselným zavinením páchatel'a musí byť pokryté aj to, že takýmto konaním chce spôsobiť na cudzom majetku škodu a zároveň chce (seba alebo iného obohatiť).

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu teda nepostačuje iba neplnenie zmluvného záväzku, ale je potrebné podozrivému, z hľadiska tak objektívnej, ako aj subjektívnej stránky preukázať, že išlo o vopred uvážené konanie s úmyslom obohatiť sa na úkor poškodeného subjektu. Na to, aby mohla byť voči osobe neplniacej zmluvný záväzok vyvedená za takéto konanie aj trestnoprávna zodpovednosť nepostačuje subjektívny pocit či dojem poškodeného, že podozrivý nemal v úmysle zaplatiť mu peniaze za dodaný tovar alebo služby a takýmto spôsobom mu spôsobiť škodu a obohatiť sa na jeho úkor. V tejto súvislosti je potrebné tiež nevyhnutné poznamenať, že z ustálenej judikatúry, ako aj z odbornej literatúry, resp. i samotnej Ústavy SR vyplýva, že trestným činom nemôže byť len konanie spočívajúce v samotnom neplnení zmluvného záväzku.

Pre vyvedenie trestnoprávnej zodpovednosti za spáchanie trestného činu podvodu nepostačuje zisťovať len to, či páchatel klamal (oklamal) poškodeného (prípadne inú osobu) a či toto klamstvo (uvádzanie nepravdivých skutočností) bolo v príčinnej súvislosti s majetkovou dispozíciou a následnou škodou, a je potrebné brať do úvahy aj stranu oklamanej, teda to, či klamaná osoba (poškodený) pri realizácii majetkovej dispozície dodržal potrebnú mieru opatrnosti, ktorá mohla omyl (uvádzanie nepravdivých skutočností) celkom ľahko eliminovať (vylúčiť).

V tejto súvislosti je potrebné skúmať, či klamaný (poškodený) nemohol, bez väčšej námahy, klamanie (uvádzanie nepravdivých okolností) zistiť, t. j., či klamaná osoba nemohla svojmu omylu jednoducho zabrániť a to za dodržania obvyklej miery opatrnosti, prípadne, či dodržanie obvyklej miery opatrnosti nebolo (alebo nie je) povinnosťou na strane klamanej osoby (napríklad, či klamaná osoba nemá povinnosť preverovať všetky údaje, ktoré sú jej uvádzané alebo predkladané).

K samotnej povinnej miere opatrnosti je nevyhnutné uviesť, že povinnosť dodržiavať obvyklú mieru opatrnosti má každý (teda aj klamaný, či poškodený) a táto povinnosť vyplýva z § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého si každý musí počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Predmetné ustanovenie sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov, bez ohľadu na to či ide o fyzické alebo právnické osoby a povinnosť z neho vyplývajúca je povinnosť právna. Ide teda o všeobecnú prevenčnú povinnosť (povinnosť konať tak aby sa škodám predchádzalo) a ak si niekto túto povinnosť nesplní, koná protiprávne a preto aj zodpovedá za škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s týmto protiprávnym konaním.

Spoločný základ podvodných konaní teda spočíva v „omyle“ inej osoby, t. j. osoby odlišnej od páchatela. Omyl je rozpor predstavy so skutočnosťou, pričom v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu omyl musí mať určitú „kvalitu“, nestačí akákoľvek nepravda a musí byť prostriedkom spôsobilým na oklamanie iného v konkrétnej situácii. Ak však osoba v omyle vykonávajúca majetkovú dispozíciu má povinnosť vyplývajúcu zo zákona, zo zmluvy alebo zo zvyklostí preskúmať tvrdenia iných osôb, a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, nie je možné len samotné uvedenie nepravdy bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona. Môže ísť o konanie, opomenutie ale aj o konkludentné konanie páchatela.

Uvedenie akýchkoľvek nepravdivých skutočností nie je možné samo o sebe považovať za „uviedenie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu, pretože uvádzanie nepravdy nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú (poškodenú) osobu.

Rovnako je potrebné brať do úvahy dodržanie tzv. obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel' využiť. K dodržiavaniu určitej miery opatrnosti je nutné uviesť, že povinnosť dodržiavať obvyklú mieru opatrnosti v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka má každý účastník občianskoprávneho vzťahu. V danom prípade teda kupujúci ako účastník súkromnoprávneho vzťahu je primárne povinný aspoň v minimálnej miere dbať na nevyhnutnú ochranu svojich práv a majetkových záujmov, dodržiavať potrebnú mieru opatrnosti a zabezpečiť si ľahko dostupné informácie, významné na rozhodnutie o uzavretí kúpnej zmluvy.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obvinený XXXXX pri uzatváraní kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol predaj mobilného telefónu za kúpnu cenu vo výške 280,-Eur, zverejnil na internetovom portáli www.bazos.sk inzerát ohľadne predaja mobilného telefónu a uviedol svoje pravdivé osobné údaje (meno a priezvisko) telefonický kontakt, pričom sa s predávajúcim dohodol na úhrade kúpnej sumy 280,-Eur vopred, po čom mal obratom poslať predmetný mobilný telefón kupujúcemu. V predmetnom prípade mal poškodený nielen možnosť, ale aj povinnosť overiť si totožnosť predávajúceho alebo pravdivosť inzerátu, čo však neurobil, a preto možno konštatovať, že takáto forma alebo spôsob uzatvárania zmlúv prostredníctvom internetu, resp. takéto absolútne nepreverovanie si totožnosti predávajúcich alebo pravdivosti inzerátu, nenasvedčuje dodržaniu tzv. obvyklej miery opatrnosti zo strany kupujúceho.

Na základe doposiaľ zistených skutočností mám za to, že poškodený XXXXX si žiadnym spôsobom neoveroval pravdivosť tvrdení obvineného XXXXX a jeho inzerátu, resp. jeho totožnosť a nedodržel tak potrebnú obvyklú mieru opatrnosti, aby rozpoznal obyčajné klamstvo, a teda k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (a to buď všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka, prípadne konkrétnu povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy) a zjavne konal bez dodržania obvyklej miery opatrnosti.

V posudzovanej trestnej veci preto neboli naplnené všetky znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu podvodu, a to konkrétne „uviedenie poškodeného do omylu“. „Obyčajné klamstvo“ v zásade nie je „uvádzaním do omylu“ vtedy, keď tvrdenie konkrétnej osoby podlieha preskúmvaniu a keď okrem ľživého tvrdenia nebolo urobené nič, čím by sa preskúmvanie podstatne sťažilo. Ak má osoba vykonávajúca majetkovú dispozíciu možnosť preskúmať tvrdenia iných osôb bežne použiteľnými prostriedkami, nie je možné samotné uvedenie nepravdy bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody som rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať do 3 pracovných dní od jeho doručenia na Krajskú prokuratúru v Trnave cestou označenej prokuratúry. Sťažnosť má odkladný účinok.

Mgr. Erik Holbík
prokurátor